

88140211

TURKISH A: LITERATURE – STANDARD LEVEL – PAPER 1
TURC A : LITTÉRATURE – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
TURCO A: LITERATURA – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 10 November 2014 (morning)
Lundi 10 novembre 2014 (matin)
Lunes 10 de noviembre de 2014 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

Verilen pasajlardan **biri** hakkında yönlendirilmiş edebi analiz yazınız. Yanıtınız verilen iki yönlendirici sorunun yanıtını da içermelidir.

1.

Ana Melodram Bülteni

Ana haber bültenlerinin acı olayları iletme biçimi gün geçtikçe tuhaflaşıyor sayın seyirciler. Ciddi kayıplar verdiğimiz doğal afetler, büyük kazalar, vakitsiz ölümler gibi üzücü olaylar, her türlü “dram”ı anında “melodram” a çeviren özel bir filtreden geçerek çıkıyor televizyona.

İç kıyıcı fon müzikleriyle, kurbanlara kanal çalışanları tarafından takılan acındırıcı isimlerle ve dertli bir dış sesin acıklı anlatımıyla desteklenen bültenler, sanki durumun kendisi yeteri kadar üzücü değilmiş gibi, prodüksiyonun tüm imkânlarını seferber ederek acıyı köpürtüyor. Hem de öyle bir köpürtüyor ki, bir süre sonra haberin kendisi görünmez oluyor. Bu abartılı sunumdan rahatsız olmamın sebebi acı olayları hafife almam değil, aksine ciddiye almam. Elde mendille izlenen Yeşilçam filmlerinin atmosferini ana haber bültenine taşıyan zihniyetse, acıyı haber yapmaktan çok sömürüyor bana kalırsa.

Yeşilçam filmlerindeki acı dolu anların fonunda duyulan hüznü yüklü melodi, izleyicinin empati kurma sürecini hızlandırma ve birlikte ağlama terapisini başlatma işlevi görür. Bu ucuz sinema tekniği, söz konusu haberlerde de hemen hemen aynı amaca yönelik olarak kullanılıyor. Acıyı kamçılayan, hüznü pekiştiren, dramı melodramın notalarına döken nağmeler acı haberlerin fonundan eksik olmuyor. “Bir Rüya İçin Ağıt” (*Requiem for a Dream*) filminin dinleyenini içini parçalayan tema müziğini yıllardır her türlü felaket haberinin fonunda dinlemekteyiz örneğin. Film için tasarlanmış bir düzenleme, bir gün uçak kazasının, ertesi gün ölümcül hastalığa yakalanan bebeğin haberinin arka planında çalışıyor. Kurmaca imajları desteklemek için üretilmiş melodiler, gerçek olayların fonunda, onlara kurmaca muamelesi yaparak yankılanıyor.

Haberin öznesi olan talihsiz kişiler, kendi adları olmasına rağmen, “Ayşe Bebek”, “Minik Ali”, “Osman Dede” gibi dramatize edilmiş isimlerle anılıyorlar. Sanki onlar başlarından gerçek bir olay geçmiş etten kemikten insanlar değil de, melodram karakterleri, fotoroman kişileri, masal kahramanlarıymış gibi. Bu yeniden isimlendirme mantığı da fon müziğiyle aynı amaca hizmet ediyor: Acındırma, empatiye ivme kazandırma, gerçekliği acı soslu imajlarla yeniden üretme, gündelik hayatı estetikleştirme, felaketi seyirlik bir kılığa sokma, acıyı bir tür fetiş haline getirme... Kurbanların özel hayatları didik didik edilerek acıyı melodramatik hale getirecek ayrıntılar listeleniyor: “Haftaya evlenecekti”, “Bu sene üniversiteye başlayacaktı”, “Askerden yeni dönmüştü” gibi... Kaybettiğimiz insanlar haftaya evlenmiyor, o sene üniversiteye başlamıyor veya askerden yeni dönmüş olmasalar başlarına gelene daha mı az üzüleceğiz? Kaybımız daha mı küçük olacak?

Cesetler soğumadan özel hayatların teşhiri başlıyor. Enkazdan çıkan günlükler canlı yayında uzun uzun okunuyor. Yakınlarını kaybeden acılı insanların feryat ettikleri, ağlama krizine girdikleri en mahrem anları yakın plan çekimlerle yakalanıyor. O sırada ne dediğini bilmeyecek halde olanların ağzından çıkan her kelime altyazıya dökülüyor. Dizlerini döverek, inleyerek ağlayan bir kadın fonda hüznü bir müzik, bazen de ekranın kenarındaki gül motifleri arasında kaybettiği insanın fotoğrafı eşliğinde dakikalarca gösteriliyor. Ancak bu haberleri izlemek olmuyor, en ağırından bir terapi seansına katılmak anlamına geliyor.

Acı bir habere üzülmek yerine, haber bültenleri tarafından kurgulanan melodram kareleriyle kendinden geçen, bir tür arınma duygusuyla gözyaşlarına boğulan Genel İzleyici, gerçeklere değil, imajların gerçeğin yerini aldığı hipergerçek gündemin göstergelerine ağlıyor günümüzde. Gerçek dramın arkasındaki eksiklikleri görmek ve bunların bir an önce giderilmesini talep etmek yerine, ekrandaki melodramın bitip bir yenisinin başlaması bekleniyor yaşlı gözlerle. Sonrasız şimdilerle birbirine bağlanmış, konusunu gerçek hayattan alan kısa filmler gibi seyredilen haberler “az sonra” ibareleriyle birbirine bağlanıp gözyaşlarına karışarak akıp gidiyor. Reklamlar başlayıncaya kadar.

Hakan Bıçakçı, *Radikal* (2007)

- (a) Yazının başlığını analiz edin. Başlıktaki fikirler yazı boyunca nasıl geliştirilmiş?
- (b) Yazar okuyucuyu etkilemek için nasıl bir dil kullanmış?

2.

Yeniden Babaevinde

I

İttim açılmadı kapı
ittim açılmadı
Çitten atladım
bahçeyi ot bürümüş
5 çardağın altı boş

Asma kocamış, seyrelmiş salkımları
Elimi uzattım
mosmor güldü
sonra avucuma döküldü taneleri
10 ılık, buğulu...
... ekşiden çok buruktu

Sis bastı bahçeyi
kapı gıcırdadı
Annem seslendi
15 Ve yaklaştı
koştukça eteklerinden elmalar yuvarlanan
kardeşlerimin ayak sesleri

II

Beşi bitirmiştım
Temiz bir elbise giydım
20 Ölmek istiyordum
Mis kokulu bir çarşaf serdim yatağa

“Okuduğu yeter” demişler
“patlıcan biber kızartmayı öğrensin biraz da.”
Benim yarınımı konuşmuşlar
25 komşuları babamla

Hiç patlıcan kızartamadım
sonra

Parmaklarımdan
babama benzer bir damadın
30 kanı sızar hâlâ

Sennur Sezer, *Direnç Şiirleri: Toplu Şiirler* (1995)

- (a) Şiir kişinin özellikle şiirin ikinci kısmındaki duruşu hakkında neler söylenebilir?
- (b) Şiirin cümle ve kıta özelliklerini tartışın. Bunların şiirin bütününe olan etkileri nedir?